

AGGRESSIVE TEXTILE

Moa-Matilda Nilsson

Konstfack – University of Arts, Crafts and Design

Kandidatprogrammet i Textil 2022

Projekthandledare: Ulrika Mårtensson Hanje, Elsa Chartin

Texthandledare: Michell Zethson

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
<i>Let's get ready to rumble!</i>	4
Isensättning av maskulinitet.....	6
Hegemonisk maskulinitet.....	8
Performativitet.....	9
Gestaltning.....	10
Avslutande diskussion.....	13
Källförteckning.....	14

Inledning

I mitt examensprojekt undersöker jag, genom skapandet av ett alter ego, hur man kan uttrycka aggressivitet och hypermaskulinitet med hjälp av textil. Detta gör jag genom att granska wrestling-kulturen. Jag har valt detta område på grund av att wrestling-deltagarna kan ses som representanter för den hegemoniska maskuliniteten och syftet med deras dräkter är att de ska utstråla kraft och aggressivitet. Det textila hantverket förknippas med en viss omsorgsfullhet och är traditionellt förknippat med kvinnan. Mötet mellan den manliga aggressiviteten och det kvinnliga hantverket är ett centralt tema i det här projektet.

I den här uppsatsen diskuterar jag frågor om maskuliniteter och iscensättning av maskulinitet. För att beskriva mitt gestaltande arbete så tematiserar det den hypermaskulina kroppen och den kontext den ofta syns i. Verket består av ett alter ego inramat av en sorts wrestling-ring. Jag uttrycker mitt alter ego genom en muskeldräkt som tillsammans med wrestling-ringen blir en installation. Verket kan beskrivas som ett frosseri i sportestetik, primärfärger och machoattityd. Viktigt att poängtera är att jag inte klär ut mig till en man, utan jag klär ut mig till en man som klär ut sig till en man.

Inom wrestlingen är det vanligt att man sätter in kroppen i samma kontext som den en manlig förebild är i, ett exempel på detta är att man klär ut sig till en superhjälte eller en actionhjälte. I wrestling-världen är det en generaliserad och förenklat bild av mannen som visas upp, deltagarnas alter egon är som karikatyrer av den maskulina mannen. Det är ett slags performativt spektakel där personerna med hjälp av rörelse och kläder producerar kön. Avsikten med den här uppsats är att ge läsaren en djupare förståelse för hur detta kan gå till, detta gör jag som nämnt genom ett textilt undersökande.

Let's get ready to rumble!

Det är svårt att beskriva vad wrestling är. En sport, ett konstnärligt performance, ett spektakel, en pjäs, en lek eller blodigt allvar? Något som iallafall är säkert är att man kan beskriva denna subkultur som adrenalinhöjande, intensiv och aggressiv. Sportdokumentären *The Wrestlers* från 2018 ger en inblick i wrestlingens värld, en värld där alter egon slåss och det hypermaskulina aggressiva uttrycket dominerar. Man kan säga att wrestlingen som subkultur är återskapare och medskapare av samhällets genusnormer. En wrestler i dokumentären beskriver hur viktig kostymen är för brottaren då den speglar drömmar och låter en bli någon annan. Dräkterna ska sticka ut och får gärna ha starka färger, reflektera strålkastarljuset och bidra med mer *action* till matchen. Deltagarna kallas aktörer, precis som i filmen och teaterns värld. I wrestling-världen finns så kallade "bookers", och dessa är regissörerna av matcherna. Den som är booker bestämmer i vilken ordning matcherna ska ske för bästa möjliga spänningskurva, denna person bestämmer också vem som ska spela god och vem som ska spela ond, samt vem som ska vinna matchen och hur, hen är alltså en slags scenregissör för en sportlig improvisation. Innan matchen byggs det upp ett slags narrativ och en konflikt mellan karaktärerna. I dokumentären får vi träffa en booker som berättar att storyn är viktig för att få med publiken, och ett klassiskt tema är hämnd. Professorn och författaren Roland Barthes beskriver wrestlingen på följande vis i sin bok *Mythologies*:

The public is completely uninterested in knowing whether the contest is rigged or not, and rightly so; it abandons itself to the primary virtue of the spectacle, which is to abolish all motives and all consequences: what matters is not what it thinks but what it sees. (Barthes 1972:15)

Barthes menar att wrestlingen bör ses som ett spektakel snarare än sport. Det ligger inte i publikens intresse att veta vad exakt som är äkta och vad som inte är det. Om man väljer att se på wrestlingen utifrån Barthes ögon så är kärnan i fenomenet wrestling vad åskådarna upplever och känner snarare än vad som faktiskt sker.

Jag känner mig på sätt och vis besläktad med denna subkultur, detta på grund av att jag arbetar på ett liknande sätt som deltagarna gör. Jag arbetar på ett berättande sätt och vill skapa ett narrativ kring mina gestaltningar, det kan vara ett narrativ kring ett alter ego, eller en story jag bygger kring ett annat sorts verk. Jag ser mig själv som en slags historieberättare och som en underhållare, precis som brottarna i wrestling-ringen, och precis som dom så vill jag bjuda på en show.

Hulk Hogan (Wikimedia commons)

Isensättning av maskulinitet

Kulturhistorikern och författaren Valerie Steele skriver i sin essä "Fashioning Men" om sportande män som den ikoniska mannen. Hon skriver: "Sporting activity not only provides license to play the male body, it also disciplines the body, emphasizing musculature, the prime visual sign of strength and virility." (2000:83) Sportmode låter kroppen synas och definieras, något som annars är mer förekommande inom kvinnligt mode. Herrmode har funktionen att täcka och inte avtäcka, det handlar om att skapa kontrast mot det kvinnliga modet. Herrunderkläder har alltid satts i en sportkontext, de har aldrig varit provokativa, vilket ofta är fallet med kvinnunderkläder. Att koppla ihop herrunderkläder med just sport kan tolkas som en metod för att undvika fetischisering av den manliga kroppen. Det verkar gå bra att visa upp den manliga kroppen så länge det sker inom en sportkontext. Kanske beror det på att man utför en så aggressiv handling som att exempelvis slåss? I wrestling-världen så är de manliga utövarna lättklädda och visar upp sina kroppar iklädda material som vanligtvis inte används för herrkläder. Man leker med färg, mönster, latex och päls och målet är att skapa ett sorts macho alter ego.

I texten "New media, New men" diskuterar författaren Alix Sharkey manliga imitatorer, alltså män som agerar män, något som förekommer inom sportens värld och framför allt inom wrestling-kulturen. Sharkey skriver att identitet förvandlades till en lek på 70- och 80-talen (2000:186). Den här leken erbjuder hypermaskulinitet och aggressivitet, en överdriven bild av det maskulina. Denna ironi finns i wrestling-dräkterna, det är män som klär ut sig till män. Författaren Giannino Malossi hävdar i sin essä "Material man" att den manliga kroppen endast existerar i samvaro med andra manliga kroppar. Det är en kropp som imiterar andra kroppar i sin närhet, är den manliga kroppen ensam så riskerar den att framstå som löjlig (Malossi 2000:46).

Fenomenet "akimbo pose", även kallat "superman pose", är ett sätt att posera på som ska signalera självförtroende och styrka. Det är en så kallad öppen hållning. Du står bredbent med händerna på höfterna likt superman. Jag använder mig av denna pose och andra poser där man har en öppen hållning för att komma in i karaktären av mitt alter ego. Akimbo pose förknippas starkt med stålmannen, vilket gör att när man väljer att stå på det här sättet sätts kroppen in i ett kraftfullt sammanhang. Akimbo Pose uppfattas som en maskulin posering. Poseringar likt denna kan ses som en förlängning av min dräkt.

Experimentell fördjupning. Vita Havet, 2021-12-10. "AGGRESSIVE TEXTILE"

Hegemonisk maskulinitet

Begreppet hegemonisk maskulinitet är centralt inom maskulinitetsforskningen. En framstående maskulinitetsforskare i Sverige är Thomas Johansson som skrivit boken *Det Första Könet?* (2000). I boken skriver Johansson att det finns över- och underordningar bland maskuliniteter, och den hegemoniska maskuliniteten befinner sig i toppen av dessa (2000:33). I boken *Den Skulpterade Kroppen* (1997) hävdar Johansson att bodybuilders kan ses som representanter för den hegemoniska maskuliniteten (1997:146). Bodybuilding är en subkultur precis som wrestling, och jag vill påstå att även brottarna i wrestling-ringen är representanter av hegemonisk maskulinitet och kan ses som traditionsbärare, de bevarar en sorts föråldrad bild av maskulinitet. Johansson menar att den hegemoniska maskuliniteten utgör själva kärnan i den dominerande bild av manlighet som inom de flesta samhällen sprids via massmedia (1997:218). Det dessa subkulturer ägnar sig åt är ritualisering av manlighet och sporten är en stor del av denna ritual. Johansson skriver att ritualisering av manlighet är ett försök att "vrida tillbaka klockan" och återuppväcka den traditionella manligheten (2000:43).

Ses macho-mannen fortfarande som representant för den hegemoniska maskuliniteten? Jag skulle vilja svara både ja och nej på den frågan. Den moderna hegemoniska mannen skulle kunna vara chefen i den mörka kostymen, men Johansson har ett bra argument till varför man fortfarande placerar den plastiska macho-mannen i toppen av pyramiden av maskuliniteter, han menar att mäns självbilder ofta tenderar att slå över i överdrivet maskulina karikatyror, därav är den hypermaskulina mannen fortfarande den hegemoniska mannen (2000:64). Den här sortens förkroppsligande av en förlorad manlig identitet, denna symboliska manlighet, är det som är kärnan i mitt projekt och det jag verkligen fascinerar av. Johansson beskriver det som nostalgiska återblickar på en svunnen manlighet, han menar att Arnold Schwarzenegger kan ses som ett exempel på hur man idag är tvungen att inkorporera en stor portion självironi i skapandet av actionhjälten och beskriver det som en överlevnadsstrategi (2000:68), den här strategin använder jag mig av när jag arbetar med mitt alter ego, en ironi och en humor som jag förstärker.

Johansson menar att den akademiska mansforskningen är feministiskt orienterad och ej bör blandas ihop med olika mans-rörelser (2000:13). Maskulinitetsforskning är tyvärr ett relativt nytt forskningsfält, min åsikt är att maskulinitetsforskningen behövs för att vi ska förstå den dominerande manlighetens dolda sidor. Genom att inte forska inom området upplever jag att

man bekräftar att mannen är det självklara könet, och att allt utöver detta kön är avvikande. Det är på grund av detta jag anser att det är ett relevant område att undersöka i denna uppsats.

Performativitet

Ett skriftligt verk om iscensättning av kön är Judith Butlers essä "Performative Acts and Gender Constitution" från 1988. Butler använder sig av begreppet *performativitet*, det performativa handlandet är kort beskrivet ett sätt att iscensätta kön. Butler menar att vi agerar kön utifrån normerna om manligt/kvinnligt och att kön skapas i det dagliga handlandet och därmed är en social konstruktion. Man blir man/kvinna genom att agera man/kvinna. Butler förklarar det som att vi alla är skådespelare och att samhället är publiken. Kön är ett agerande som har övats in, precis som en skådespelare övar inför en roll och lär sig sina repliker (Butler 1988:520). Genom upprepade handlingar produceras maskulinitet/femininitet.

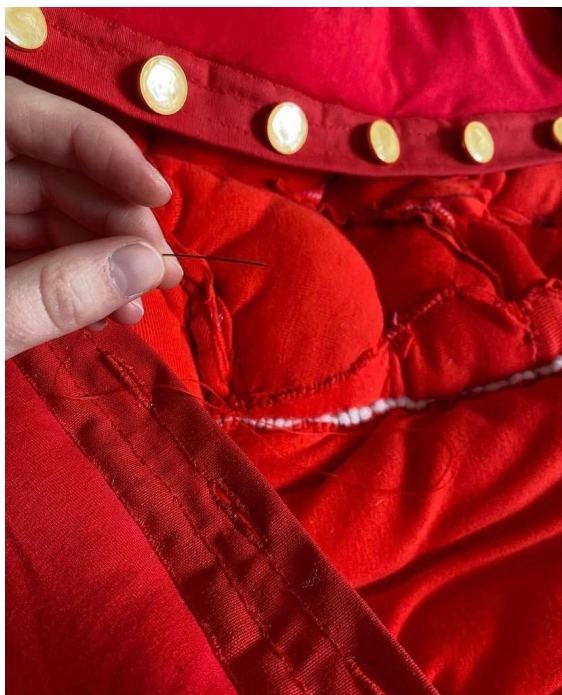
Det var många år sedan Butlers text publicerades, men jag kan inte undgå att se sambandet mellan hennes tankar om performativitet och gestaltungsarbetet med mitt hypermaskulina alter ego. Butlers förklaring av iscensättning av kön gestaltas på sätt och vis i mitt verk. I mitt arbetet är dock "scenen" konkretiserad och synliggjord i form av en wrestlring som kan ses som en symbol för det samhället Butler beskriver.

Gestaltning

Det gestaltande arbetet i projektet består av olika tempoväxlingar. Det kan ses som en hänvisning till projektets titel *Aggressive Textile*. Titeln är en lek med motsättningar, och som tidigare nämnt så står *Textile* i det här arbetet för det tidskrävande, omsorgsfulla hantverket. Jag tematiserar titeln genom växlingar mellan tempo och kraft i arbetet: Ruffa tag, grovhugget, aggressivt och tuftat, möter omsorgsfull handsömnad och dekorativa tidskrävande inslag. Arbetsmetoden tillåter mig att växla mellan traditionellt sett maskulina och feminina energier. Den hårda kroppens största hot är mjukhet, den mjuka muskeldräkten i jerseytyg blir därför paradoxal i sig själv. Samma gäller med den tuftade brottarmattan, den blir paradoxal på grund av att den aggressiva tekniken skapar den mjuka lurviga ytan. Mattans mjukhet förstärker det som är på låtsas med wrestlingen. Det blir en sorts lekmatte där man kan låtsas-brottas snarare än en riktig brottarmatta.

Tuftning

Handsömnad

Precis som i superhjärte-världen så använder sig wrestling-kulturen av monokroma primärfärgade dräkter. Det röda, det gula och det blå ses ofta tillsammans i just superhjärte-världen och associeras med ett kraftfullt och aggressivt uttryck, något man utnyttjar inom wrestlingen. Jag har därför valt att endast använda dessa färger i mitt verk. Dräkten är vadderad och mjuk men den kraftfulla färgskalan tillför aggressivitet. Två element som ofta syns på wrestling-dräkter är inslag som mantlar och liknande, dessa ger kroppen mer rörelse, och vi ser också metalliska ytor som reflekterar strålkastarljuset på ett effektivt och dramatiskt sätt. Man använder helt enkelt material som ger liv, rörelse och förstärker "action-aspekten" av matchen, och det här är något jag vill utforska i min gestaltning.

Verket kommer att bestå av mitt alter ego *Macho-Moa* och vara inramat av en wrestling-ring som har kantrep och vadderade hörnstolpar och fungerar som en scen där jag ska utföra ett performance. När man står på scen inom teatern är det viktigt att man har rekvisita, rekvisitan förenklar skådespelarens inlevelseförmåga, därför ska jag bland annat inkludera en hopfällbar stol. Den hopfällbara stolen är ett objekt som ofta används för att slå motståndaren med i wrestling-ringen och fungerar som en symbol för wrestling-kulturen. Jag kommer också ha en sorts cape som kan ge min dräkt mer rörelse.

Jag har ägnat större delen av mitt liv åt teater och har under hela min uppväxt haft många alter egon och de har nästintill alltid varit maskulina, det känns därför naturligt att jobba med denna sortens performativa gestaltsarbete. Precis som teatern möjliggjorde ett utforskande av maskulinitet och femininitet för mig, så erbjuder även konsten det, och detta utforskande kommer alltid vara en viktig del av den jag är.

Vad som från början verkade vara en främmande subkultur (wrestling) visade sig vara starkt besläktad med de kontexter jag själv befinner mig i, alltså teatern och konsten. På samma sätt som brottaren använder sig av alter ego gör jag också det. Vi har mer gemensamt än vad jag kunde ana.

Visualisering av det färdiga verket.

Avslutande diskussion

Min uppsats och min gestaltning kan ses som förlängningar av varandra. Jag har under projektet haft många samtal med människor i min omgivning angående våld, wrestling, maskulinitet och iscensättning av kön, och detta har berikat mitt projekt.

Det finns en röd tråd mellan Judith Butlers sätt att förklara hur kön iscensätts, wrestling-kulturen och mitt alter ego-arbete. Alla tre kontexterna kan ses som exempel på att maskulinitet är något som produceras. Det är tre väldigt olika språk som talas, men genusteorin, Extremsporten och textilkonsten möts i min uppsats och i mitt gestaltande arbete. Jag uppskattar hur mitt projekt tillåter mig att ta del av både en akademisk värld och en våldsam subkultur. Här återupptas en än gång arbetet med motsatser, den ena världen ses som kultiverad och förfinad, och den andra ses som aggressiv och skrikig. Jag känner en slags tillhörighet till dem båda.

Efter att ha granskat wrestling-kulturen närmare har jag fått en djupare förståelse för hur textilen kan användas för att uttrycka aggressivitet. Färgval, materialval och val av maskulin kontext har en stor betydelse. Detaljer som antingen ger kroppen mer rörelse (exempelvis mantlar) eller sätter kroppen i en sportslig kontext används i stor utsträckning. Precis som Valerie Steele (2000) skriver så tillåts man inom en sportslig kontext att agera den hyper-maskulina kroppen. Jag har kommit fram till att textilen i sig själv har en viss kraft i skapande av mitt aggressiva alter ego, men att posering och kroppsspråk bör ses som förlängningar av dräkten. Den teoretiska bakgrunden i mitt arbete är också central.

Jag ska genom mitt performance ge ett exempel på hur hegemonisk maskulinitet iscensätts. I wrestling-akten ägnar sig brottarna åt ritualisering och jag ska genom en egen serie ritualer visa på hur kön produceras genom återupprepade handlingar. Det viktiga i mitt projekt är att gestalta hur kön görs, och därför är processen det jag fokuserar på. Mitt alter ego ska ta form på plats istället för att presenteras i sin färdiga skepnad. Mitt performance kan, som tidigare nämnt, tolkas som en iscensättning av Butlers tankar. Mitt arbete är en slags meta-gestaltning där jag imiterar män som imiterar män. I nuläget tänker jag att ritualiseringen ska innefatta att jag stretchar, sitter på min stol och syr på min mantel, dricker energidrycker, testar hur ljuset faller på scenen etcetera. Med dessa handlingar vill jag kasta ljus över hur människor kontinuerligt iscensätter kön. Det är genom handlingarna vi skapar kön och ju fler gånger jag återupprepar gesterna desto mer lämnar jag mitt ego och gör plats för mitt alter ego.

Källförteckning

Litteratur:

Barthes, Roland 1972. *Mythologies*. New York: Hill and Wang.

Butler, Judith 1988. *Performative Acts and Gender Constitution: An Essay in Phenomenology and Feminist Theory*. Theatre Journal. 40 (4): 519-531.

Johansson, Thomas 1997. *Den Skulpterade Kroppen: Gymkultur, friskvård och estetik*. Borås: Carlssons Bokförlag.

Johansson, Thomas 2000. *Det Första Könet? Mansforskning som reflexivt projekt*. Lund: Studentlitteratur.

Malossi, Giannino 2000. "Material Man". I: Malossi, Giannino (red). *Material Man: Masculinity Sexuality Style*. New York: Harry. N Abrams, Inc.

Sharkey, Alix 2000. "New Media, New Men". I: Malossi, Giannino (red). *Material Man: Masculinity Sexuality Style*. New York: Harry. N Abrams, Inc.

Steele, Valeire 2000. "Fashioning Men". I: Malossi, Giannino (red). *Material Man: Masculinity Sexuality Style*. New York: Harry. N Abrams, Inc.

Filmer och tv-serier:

The Wrestlers, 2018. Nathan Drillot och Jeff Petry. (Vice Studio Canada, Canada)

Bilder:

Hulk Hogan.jpg. Mathew Glover. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hogan_.jpg

Hämtad 2022-03-16